

**Akcioni plan
za sprovodenje Strategije održivog razvoja
opštine Čoka
za period 2015 – 2020. godine**

Sadržaj:

1. Metodologija i proces izrade Akcionog plana.....	3
2. Situaciona analiza.....	4
3. SWOT analiza.....	17
4. Uporedna analiza.....	22
5. Analiza nacionalnog i regionalnog strateškog okvira.....	23
6. Izveštaj o implementaciji.....	28
7. Indikatori održivosti.....	30
8. Vizija, misija i prioritetne oblasti.....	35
9. Akcioni plan.....	37
10. Plan monitoring i evaluacije.....	48

Poglavlje 1 – Metodologija i proces izrade Akcionog plana za sprovođenje Strategije održivog razvoja opštine Čoka

Strateško planiranje na nivou lokalne samouprave predstavlja osnov lokalnog ekonomskog razvoja, obezbeđuje pretpostavke i uslove za investiranje, poboljšava konkurentnost lokalne privrede, kao i konkurentnost lokalne zajednice u odnosu na druge lokalne zajednice. Sposobnost lokalne zajednice da se prilagodi uslovima na domaćem i međunarodnom tržištu, jeste njena sposobnost da shvati ozbiljnost procesa lokalnog ekonomskog razvoja i da nastupi strateški na tržištu koje se veoma brzo menja.

Postojeća Strategija održivog razvoja opštine Čoka (u daljem tekstu Strategija) je važan plansko-razvojni dokument koji pruža smernice i podsticaje za budući razvoj lokalne zajednice, za period od 2010. do 2020. godine. Strategija je definisana i sprovodi se na nivou opštine i odnosi se na teritoriju opštine Čoka.

Strategija održivog razvoja odnosi se na održivi razvoj opštine Čoka što podrazumeva ekonomski razvoj lokalne zajednice kroz racionalno korišćenje prirodnih resursa, dostizanje svetskih standarda u oblasti obrazovanja, kulture, socijalne zaštite, zdravstva, sporta i svih drugih oblasti značajnih za unapređenje kvaliteta života u jednoj lokalnoj zajednici.

Opština Čoka je odabrana u okviru programa „EU Exchange 4 – Konkurs za podršku strateškom planiranju i upravljanju finansijama“ da dobije podršku eksperata za izradu Akcionog plana za sprovođenje Strategije održivog razvoja opštine Čoka od strane Stalne konferencije gradova i opština i spoljnih eksperata. „EU Exchange 4“ je dvogodišnji program koji finansira Evropska unija, njime rukovodi Delegacija Evropske unije u Srbiji, a sprovodi ga Stalna konferencija gradova i opština. Predsednik opštine Čoka je formirao Koordinacioni tim za izradu Akcionog plana kako bi se obezbedila izrada i koordinacija celokupnog procesa na izradi akcionog plana. Koordinacioni tim, u saradnji sa Stalnom konferencijom gradova i opština i konsultantom, je izradio Akcioni plan Strategije održivog razvoja opštine Čoka za period od 2015. do 2020. godine.

Istovremeno sa izradom Akcionog plana izvršena je i revizija Strategije lokalnog održivog razvoja opštine Čoka za period 2010-2020. To je bila prilika da se uradi kompletan analiza do sada realizovanih programskih aktivnosti i projekata. Opšta konstatacija je da su uglavnom poštovana strateška opredeljenja, mada je bilo i projekata koji nisu bili predviđeni strateškim dokumentom. Revizija Strategije je rađena u skladu sa Nacionalnom Strategijom održivog razvoja Republike Srbije i Nacionalnim planom regionalnog razvoja Srbije 2014-2020. Metodologija izrade Strategije rađena je po SLOR metodologiji, u skladu sa predlogom SKGO-a. Strategija održivog razvoja opštine Čoka za period od 2010. do 2020. godine ima izrađen mehanizam praćenja i izveštavanja i plan komunikacije sa građanima kako bi proces izrade i procene strategije bio transparentniji.

Proces izrade Akcionog plana i revizije Strategije održivog razvoja sastojao se iz 5 faza:

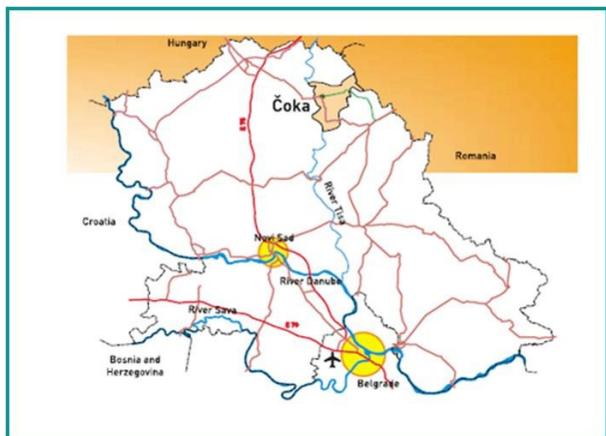
- Izrada Situacione analize
- Revizija vizije, ciljeva i prioriteta
- Izrada SWOT analiza
- Izrada Akcionog plana
- Implementacija, upravljanje i praćenje

Poglavlje 2 – Situaciona analiza opštine Čoka

Geografski i istorijski podaci

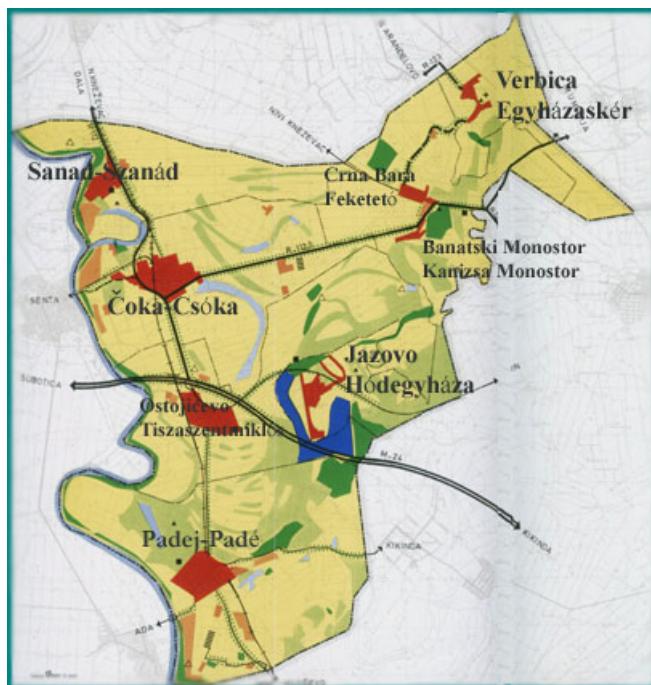
Pozicija i veličina

Opština Čoka leži na levoj obali reke Tise na severnom delu AP Vojvodine u Republici Srbiji. Nalazi se 180 km severno od Beograda i 100 km od Novog Sada, 170 km zapadno od Temišvara i 60 km južno od Segedina. Teritorija čokanske opštine graniči se sa teritorijama četiri opštine: sa Novim Kneževcem na severu, Kikindom na istoku, Sentom i Adom na zapadu. Na istoku jednim delom izbija na državnu granicu prema Rumuniji.

Teritorija opštine ima površinu od 321 km²

Čokansku opštinu sačinjavaju osam naselja:

To su: Čoka, Ostojićevo, Padej, Sanad, Jazovo, Vrbica, Crna Bara i Banatski Monoštor.

Čoka kao najveće naselje predstavlja centar opštine.

Reljef opštine Čoka odlikuje se svim onim elementima, koji su karakteristični za reljef severnog Banata. To je ravničarsko zemljište sa malim visinskim razlikama. Apsolutne visine se kreću od 78 m do 84 metra. Klimatske karakteristike opštine odlikuju iste karakteristike kao klimu Banata. Banat se nalazi u središnjem delu umerenog toplotnog pojasa. Prosečna godišnja temperatura je 11 C°. Srednje mesečne temperature se kreću od 0 C° (januar) do 22 C° (julu). Preovladavajući vetrovi u opštini duvaju iz severozapadnog (Severac) i jugoistočnog pravca (Košava). Prosečne godišnje padavine u opštini iznose 563,4 mm.

Istorijski razvoj zajednice

Banat je, kao i cela Panonska nizija, naseljen u praistorijskom dobu, najverovatnije za vreme bronzanog doba, a posle povlačenja Panonskog mora. Mnogi narodi su kroz vekove naseljavali ova područja. Među najznačajnijima su: Rimljani, Goti i Gepidi (germani), Huni, Avari, Bugari, Mađari, Tatari, Turci (mongoli), te od slovenskih naroda – Srbi. Od svih nabrojanih naroda, starosedeocima Čoke se mogu smatrati samo Srbi i Mađari. Svi ostali su izumrli, raselili se, asimilirali ili su došli posle povlačenja Turaka sa ovih prostora (1718. godine).

Prvi pisani pomen Čoke datira iz 1247. godine, pod imenom Čaka. U tom vremenu sadašnja naseljena mesta oko Čoke su se nazirala, pošto je tle bilo močvarno i plavno, te su se naselja brzo gasila i premeštala, ali je Čoka, kao naseljeno mesto, uvek bila i ostala na današnjem mestu i prostirala se počevši od današnjeg Hrama Svetoga Trojstva, gde se nalazilo i pristanište, nadalje prema istoku.

Tokom srednjeg veka, Čoka je izmenila brojne vladare. Osvajali su je i Huni i Turci i kupovale su je razne plemićke porodice. U doba duge i mračne turske vladavine, bilo je i retkih pozitivnih pojava, kao što su razvoj trgovine, uzgoj novih ratarskih vrsta (kukuruz), razvoj saobraćaja po trgovačkim putevima i slično.

1779. godine, pripajanjem Banata Mađarskoj, Čoka je pripala Torontalskoj županiji. Vlasnik poseda postaje Lerinc Marcibanji, koji je za njega platio 95.500 forinti na Prvoj otvorenoj carskoj aukciji u Beču 1782. godine. Počinje naseljavanje Nemaca, Mađara, Rumuna, Slovaka, Poljaka i drugih. 1773. godine je kod čokanskih Srba zabeleženo postojanje škole. 1797. godine Čoka je postala varošica sa svim tržišnim privilegijama za taj status. 1800. godine počinje sa radom i škola na mađarskom jeziku. Krajem XIX veka vlasnici postaju braća Lederer (Artur i Karolj), oni od Čoke prave imanje za uzor. Vrhunac privrednog razvoja u Čoki odvijao se upravo u vremenu dok je bila u njihovom vlasništvu. Posedi Lederera u Čoki i Crnoj Bari iznosili su oko 9.500 katarstarskih jutara, na kojima su se proizvodili: šećerna repa, duvan, luk, lan, konoplja, sirak, lubenice, dinje i povrće, grožđe, pšenica, ječam, ovas, kukuruz i lucerka. Imanje Ledererovih bilo je jedno od najuzornijih u nekadašnjoj Torontalskoj županiji, a između dva svetska rata i u Jugoslaviji. Posebno su bili poznati po proizvodnji vina i cveća.

1934. kada je zbog svetske ekonomske krize bila otežana prodaja svinja, Ledereri odlučuju da naprave klanicu. Ova strateška odluka imaće velikog uticaja na kasniji period, jer je mesna industrija postala glavna industrijska grana, po kojoj je Čoka godinama bila poznata.

1941. godine Banat okupiraju Nemci i Čoka ulazi u sastav "Herman Gering verke" konzorcijuma. Nemci su održavali red i disciplinu i nisu dozvoljavali nacionalističke incidente, zbog proizvodnje hrane za trupe na frontu.

1945. godine se konfiskuje Ledererovo imanje i nacionalizuje industrija. Imanje drug Tito poklanja radnom narodu na upravljanje. Ruši se jedan stari svet i stvara novi.

Tokom posleratnog perioda, Čoka je svoj privredni život i razvoj skoro potpuno oslonila na Industriju mesa "Čoka". Ona se razvija i modernizuje. 1968. dostiže svoj zenit izvozeći gotovo polovinu proizvodnje. Izvoz je tada bio stimulisan od strane države po principu „dinar subvencija na dinar izvoza“. Smenjuju se periodi izdvojenog poslovanja i udruživanja u poljoprivredne kombinate. Može se reći da su gotovo sva domaćinstva u Čoki bila na neki način povezana sa Industrijom mesa, bilo kroz neposredno zaposlenje više od 1.000 radnika ili kroz ugovore za uslužni tov. Zbog toga je potpuno razumljivo zašto je slom Industrije mesa sredinom 90-tih godina naneo strašan udarac čitavoj zajednici, od čijih se posledica Čoka još nije oporavila. Ni posle više od 10 godina nema novih privrednih poduhvata, a stanovnici i posle nekoliko neuspešnih pokušaja obnavljanja rada i dalje uporno čekaju "povratak" Industrije mesa, zajedno sa starim načinom života. Po vlastitom priznanju, većina stanovnika još uvek nije spremna da razmišlja ili razgovara o drugačijim mogućnostima.

1. septembra 1955. godine formirana je opština Čoka u današnjim granicama. Vlast su u opštini do 1992. godine vršili predstavnici jedine zvanične partije i politike. Upravljačke strukture su se prvenstveno određivale pomoću tzv. "ključeva", koji su trebali da obezbede ravnomerno učešće prestavnika različitih segmenata stanovništva.

Nakon uvođenja višepartijskog sistema, u Čoki počinju svoj razvoj nove ideje i pokreti, ali se politika suštinski još neko vreme neće menjati. Svoja iskustva sa demokratijom i razvoj demokratije na lokalnom nivou Čoka će započeti posle opštih promena u zemlji 2000. godine.

Demografija

Prema poslednjem popisu stanovništva iz 2011. godine u čokanskoj opštini živi 11.388 stanovnika, što je manje za 2.444 nego 2002. godine. Koliko je naša opština izgubila žitelja vidi se iz tabele:

Naselje	Broj stanovnika 2011. god.	Broj stanovnika 2002. god.
Čoka	4019	4720
Crna Bara	437	568
Sanad	1147	1312
Padej	2375	2889
Ostojićevo	2328	2829
Jazovo	744	978
Vrbica	236	404
B. Monoštor	102	135
Ukupno	11.388	13.832

Prema statističkim podacima Zavoda za statistiku Republike Srbije taj broj je u 2014-oj godini, još manji i iznosi 11081 stanovnika. Za postojeću starosnu strukturu opštine igra dominantnu ulogu negativan prirodni priraštaj i migracioni procesi odnosno odseljavanje stanovništva, naročito mladih.

Čoka predstavlja multietničku zajednicu, sa većinskim mađarskim stanovništvom - 51,56% stanovnika su Mađari. Srba ima 37,63%, Roma 2,43%, a kao Jugosloveni izjašnjava se 1,64% stanovnika. Slovaka ima 1,45%. Kroz istoriju, Poljaci koji su živeli uglavnom u Ostojićevu, iz političkih razloga su se izjašnjivali kao Slovaci.

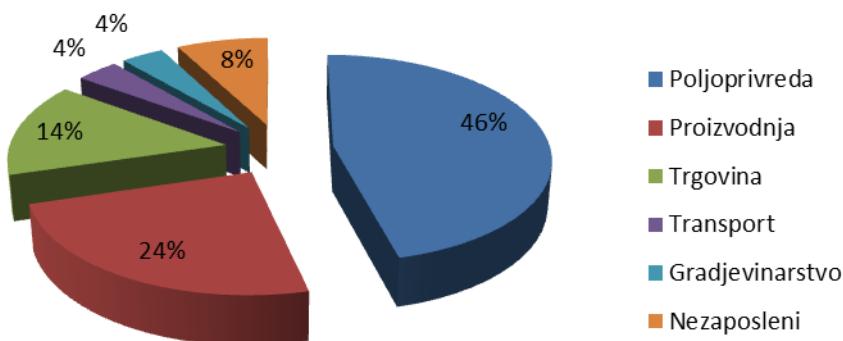
Naseljena mesta sa mađarskim većinskim stanovništvom su Banatski Monoštor, Vrbica, Jazovo, Padej i Čoka. Ostojićevo i Sanad imaju srpsko većinsko stanovništvo. Crna Bara ima relativnu mađarsku većinu.

Treba naglasiti da samo 34,11% od ukupnog broja stanovnika opštine Čoka živi u Čoki.

Lokalna ekonomija

Posle propasti velikih sistema stanovništvo se okrenulo poljoprivredi, uglavnom na malim individualnim gazdinstvima i pojedinim zanatskim delatnostima, često u zoni sive ekonomije. Posledica toga je manji nacionalni dohodak po stanovniku u opštini Čoka u odnosu na okruženje, region i državu.

Delatnosti kojima se bavi stanovništvo Čoke:

Privreda

Današnju privredu opštine čine privatizovana preduzeća koja su naslednici nekadašnjeg Poljoprivrednog kombinata, Industrije mesa, Livnice, Vinarije, Mente i još nekih manjih preduzeća. Udeo prerađivačke i proizvodne industrije u nacionalnom dohotku je ispod republičkog proseka, a najveći udeo zauzima poljoprivreda.

Mala i srednja preduzeća (MSP) i preduzetništvo

MSP i mikro preduzeća nemaju veliki udeo u ukupnoj privredi u Čoki. Posmatrano sa stanovišta vrste delatnosti, najveći broj registrovanih preduzetnika se uglavnom bavi trgovinom, dok je broj preduzeća koja se bave proizvodnim delatnostima znatno manji. Ovo je najverovatnije posledica toga da je u delatnostima trgovine dovoljan manji početni kapital i brži je obrt uloženih sredstava. Kao uzroci nerazvijenosti proizvođačkih i prerađivačkih MSP se mogu navesti i otežano dobijanje investicionih kredita, kao i mala vrednost nekretnina kada je potrebna hipoteka kao vid obezbeđenja dugoročnih kredita. Otežana je i mogućnost transporta robe zbog nepovoljne geografske pozicije opštine.

Broj registrovanih preduzrtničkih radnji po delatnostima:

Rb	Delatnost	Broj registrovanih preduzetnika
1	Trgovci	37
2	Ugostitelji	18
3	Knjigovodstveni servisi i agencije	17
4	Vulkanizeri	10
5	Autoprevoznici	9
6	Limari	4
7	Popravka aparata za domaćinstvo	4
8	Frizerski saloni	3
9	Mašinbravari	3
10	Taksi prevoznici	3
11	Proizvodnja sokova i flaširane vode	3
12	Računarsko programiranje	3
13	Projektni biro i agencije	2
14	Zidari	2
15	Rezanje i obrada drveta	2
16	Umetničko stvaralaštvo	2
17	Ostale zabavne i rekreativne delatnosti	2
18	Proizvodnja sredstava za pranje	2
19	Elektroinstalateri	1
20	Stolari i pogrebna oprema	1
21	Optičari	1
22	Fotografi	1
23	Kamenorezac	1
24	Mesari	1
25	Proizvodnja mašina za industriju hrane, pića i duvana	1
26	Gajenje useva i zasada	1
27	Reciklaža	1
28	Proizvodnja predmeta od gume	1
29	Proizvodnja keramičkih predmeta	1
30	Proizvodnja užadi, kanapa, pletenica i mreža	1

Javni sektor

Posle zatvaranja većeg dela proizvodno-prerađivačkih kapaciteta opštine javni sektor i dalje ima veoma mali udeo u bruto domaćem proizvodu, ali veliki udeo u stepenu zaposlenosti na lokalnom nivou. To su podsektori koji ili su povezani sa opština ili sa republičkim organima kao što su:

zdravstvo, obrazovanje, policija, socijalna služba. Uloga javnog sektora u donošenju odluka na lokalnom nivou je limitirana.

Poljoprivreda

Ratarstvo

Poljoprivredno zemljište, obradivo i neobradivo, obuhvata oko 29.225 ha, što predstavlja skoro 90% ukupne površine opštine. Preovlađuju zemljišta nižih klasa, tako da 80% obradivog zemljišta spada u II, III i IV klasu.

Državnog zemljišta ima oko 13.934 ha. Od toga je 6.400 ha obradivo, a ostatak čine livade, pašnjaci u vlasništvu države. Livade i pašnjaci u površina od 4182 ha su vraćeni selima na korišćenje po osnovu zakona. Državno zemljište uglavnom obrađuju poljoprivredna preduzeća koja su nastala privatizacijom delova nekadašnjeg poljoprivrednog kombinata i zemljoradničkih zadruga. Oni uglavnom gaje pšenicu, kukuruz i industrijsko bilje (suncokret, šećernu repu).

Na teritoriji opštine ima 1696 poljoprivrednih gazdinstava. Površina obradivog poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini je blizu 14.000 ha sa prosečnom veličinom poseda od 2,5 ha. Zbog usitnjenosti, nepovoljne starosne i obrazovne strukture, slabe i zastarele mehanizacije i nedostatka skladišnih kapaciteta, individualni poljoprivredni proizvođači sve teže opstaju u uslovima velike konkurenциje na tržištu primarnih poljoprivrednih proizvoda.

Veličine registrovanih poljoprivrednih gazdinstava na području Čoke:

Veličina registrovanog poljoprivrednog gazdinstva (RPG)(ha)	broj RPG
do 5	1321
od 5 do 20	309
od 20 do 100	59
preko 100	7
Ukupno	1696

Najveća poljoprivredna gazdinstva su Doo AWISS u Ko Padej, Doo Remy trade u Ostojićevo, AD SANAD u ko Sanad, ZZ.Crna Bara uko Crna Bara, Doo Turinka u Vrbici, Doo Rit u Čoki, Doo Vinarija plus u Čoki.

Stočarstvo

Stočarstvo je važna delatnosti stanovništva Čoke. Na području opštine Čoka postoje dve registrovane farme, jedna za uzgoj svinja a druga je za farma goveda. Prema popisu poljoprivrede iz 2012., užgaja se ukupno 23000 svinja. Broj svinja je desetstuko manji od onog koji je užgajan pre tri decenije. Ukupno ima 4.315 grla goveda, od čega nešto ispod 2.000 čine krave muzare. Na teritoriji opštine ima oko 4000 ovaca uglavnom autohtone rase „Čokanska cigaja“. U poslednje vreme uvode se i nove rase ovaca koje se ukrštaju sa cigajom.

Zbog nepostojanja organizovane proizvodnje (farme, uslužni tov,zadružarstvo), malog broja grla po domaćinstvu, njihovog neujednačenog rasnog sastava i slabih proizvodnih osobina, otežan je otkup tovnih svinja, jagnjadi i mleka i postiže se nepovoljnija cena na tržištu. Nestabilni tržni uslovi,nepostojanje dugoročnih državnih planova dodatno obeshrabruje poljoprivrednike da se bave stočarskom proizvodnjom.

Ostalo

Na teritoriji opštine Čoka postoji tradicija u gajenju vinove loze, duvana, belog luka, arpadžika, lekovitog bilja i cveća. Ove kulture se danas gaje na mnogo manjim površinama nego nekada. „Duvanska industrija Čoka“ organizuje proizvodnju i otkup duvana. Proizvodnjom vina bavi se „Vinarija Čoka“ na 150ha, ali ne otkupljuje grožđe od individualnih proizvođača. Organizovanjem proizvodnje i otkupa lekovitog bilja bavi se nekoliko privatnih preduzeća (npr. D.o.o. Macval). Poslednjih godina u razvoju je proizvodnja povrća, (paradajz, krastavac, paprika) i cveća u plastenicima.

Turizam

Nakon industrijalizacije, zamajac razvoja bila je prerađivačka industrija, te se nije radilo na negovanju i razvoju turizma kao grane privrede. Danas ne postoje dovoljni preduslovi za ozbiljno bavljenje turizmom kao strateškim opredelenjem. Potencijalni resursi opštine u oblasti turizma su reka Tisa, rezervat velike Droplje, dvorac porodice Lederer sa starim parkom, vinski podrum iz 1903., lovišta i široke mogućnosti za sportski ribolov.Na teritoriji opštine Čoka u toku 2014 godine su registrovana dva Seoska domaćinstva.

Infrastruktura

Saobraćajna infrastruktura

Putevi

Teritoriju opštine, u dužini od 24km, preseca Državni put prvog reda (magistralni put) M-24 koji povezuje Sentu i Kikindu (Kovin i Suboticu). Direktno prolazi kroz Padej, Ostojićevo i Čoku. Kao i dva Državna puta drugog reda (regionalni putevi) R-112 Đala-N.Kneževac-Čoka-Valkanj (Rumunija) i R-123 N.Kneževac-Vrbica-Crna bara-Kikinda. Državni putevi koji prolaze preko teritorije opštine Čoka su uglavnom u lošem stanju, sa vrlo malim ulaganjima u održavanje u poslednjih 20 godina. Ovo se posebno odnosi na put R-123.

U izgradnji se nalaze pristupni putevi mostu između Ade i Padeja, kao i put N.Kneževac - Crna bara („Carski drum“).

Železnica

Železnička pruga Novo Miloševo-Čoka-Senta-Subotica (regionalna pruga br.3 u mreži) spada u grupu glavnih pruga u Vojvodini i na njoj se obavlja putničko-robni transport. Trasa pruge tangira naselja Padej, Ostojićevo i Čoka. Ostale pruge koje se nalaze na teritoriji opštine nisu u funkciji više desetina godina.

Reka

Tisa je plovna celom dužinom od 39km, kojom prolazi pored teritorije opštine, od svog 105. do 144. km. Na Tisi postoji mogućnost funkcionisanja skela u Padeju (osim u zimskim mesecima) i skela „Batka“ (po potrebi). Na reci se nalazi i drumsko- železnički most kod Sente. Od 2007. godine u izgradnji je i drumski most između Ade i Padeja.

Komunalna infrastruktura

Vodovod

Distribuciju vode na području opštine Čoka vrši JKP „Čoka“, putem izvorišta, bunara i sistema cevovoda koji su u javnoj svojini, korisnici su mesne zajednice. Distributivni sistemi su zasebni i nisu povezani u jedinstveni sistem. Kvalitet vode nije zadovoljavajući zbog prisustva teških metala i arsena. Mikrobiološka ispravnost se postiže hlorisanjem vode.

Kanalizacija

Na teritoriji naselja Čoka urađena je kompletan kanalizaciona mreža. Ukupna dužina kanalizacije iznosi oko 28 km. Trenutno ima 4 crpne stanice. Izrađeno je Plan detaljne regulacije Prečistača otpadnih voda za naseljeno mesto Čoka , Ostojićevo.

Upravljanje otpadom

Organizовано сакупљање и одношење смећа обавља JKP “Čoka“, на подручјима насељених места Čoke, Padeja, Sanada i Ostojićeva. На територији општине нема регистрованих-sanitarnih deponija за одлагање смећа. Одлагање се врши на привременим деонијама. Општина Čoka је потписала уговор са суботичком регионалном деонијом. Наредних година се предвиђа изградња рекиклаџног дворишта у насељеном месту Čoka , а најближа трансфер станица ће бити изградњена на територији општине Senta.

На подручју општине не постоје адекватни објекти за одлагање отпада animalnog porekla (сточна гробља, јаме гробнице,кафилерије). Уклањање леђева животинског порекла, хвatanje и збринјавање паса и маčака latalica врши се путем ангаžовања агенције након сprovedеног поступка јавне набавке.

Energetska infrastruktura

Gasovodna mreža

Snabdevanje gasom потроšача на простору општине Čoka obezbeđeno je preko magistralnog гасовода MG-03 као и разводног гасовода RG-03-01 и GMRS „Čoka“. Гасifikовано је само насеље Čoka, остала насеља немају изградјену гасоводну инфраструктуру. Тренутно је прикључено око 800 потроšача физичких лица и 44 правна лица.

Elektroenergetska mreža

Pотроšачи у општини Čoka snabdevaju се електричном енергијом из TS 110/20kV „Senta 2., preko 20 kV dalekovoda. Насеља Sanad и Vrbica snabdevaju се радијалним изводом „Banatsko Aranđelovo“ из TS „Kanjiža“ 110/20kV и 20kV разводног постројења „Novi Kneževac“. На датом простору постоји изградњена преносна средњенапонска 20kV мрежа, као и нисконапонска 0,4kV мрежа и припадајуће трафостанице. Јавна rasveta je rekonstruisana 2007. godine u skladu sa novim tehnologijama razvoja rasvetnih tela.

Geotermalna energija

Na području opštine nalaze se 43 istražne bušotine različitog statusa. Sve bušotine su naftno-gasne, osim bušotine u Vrbici (Vbc-1/H) koja je namenska hidrotermalna. Na njoj je, pre skoro 30 godina, ispitivano više intervala na dubinama od 1100 do 2500 m. Izdvojeno je i nekoliko intervala plićih od 1000m koji su označeni kao interesantni za dalja istraživanja.

Sve termalne vode u regionu ispitivanih, bez obzira na dubinu, sadrže u sebi rastvoren gas (metan), ne očekuje se da će biti agresivne na čelik i beton, ne očekuje se njihova povećana sklonost ka taloženju kamenca i očekivana je njihova niska mineralizacija („Nafta-gas“ Analiza hidrogeoloških uslova na teritoriji opštine Čoka 1983.).

Telekomunikacije

Fiksna telefonija

U opštini Čoka su razdvojeni dvojnici i izvršena je digitalizacija telefonske mreže. U funkciji su digitalne telefonske centrale sa 4.258 priključaka (2006. godina) u mestima Čoka, Padej, Ostojićevo, Jazovo, Sanad, Crna Bara i Vrbica. Veza krajnjih centrala u mestima Padej, Ostojićevo, Jazovo i Sanad sa nadređenom centralom ostvarena je po optičkom kablu, dok su krajnje centrale u Crnoj Bari i Vrbici sa Čokom povezane radio-relejnom vezom. Kroz opštini Čoka prolazi magistralni optički kabl Kikinda-Subotica i međumesni optički kabl Čoka-Novi Kneževac.

Mobilna telefonija

Postoji 11 baznih stanica mobilne telefonije i to od sva tri operatera. Telekom ima šest, Telenor četiri i VIP jednu stanicu.

Internet

Teritoriju opštine, bežičnim internetom, pokrivaju tri lokalna internet provajdera. Prisutni su i ADSL provajderi koji pokrivaju područje čitave države

Ljudi – Zapošljavanje, znanje i socijalni kapital

Zapošljavanje

Zaposlenost u Čoki je ispod nivoa zaposlenosti čak i u odnosu na Severni Banat, jer je stopa zaposlenosti od 18,3 % daleko ispod stope zaposlenosti za Severni Banat koja iznosi 33,4% i ispod je proseka za Vojvodinu.

Pregled broja nezaposlenih lica po zanimanjima, odnosno stepenu stručne spreme u opštini Čoka u 2013. godini prema evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje:

Nezaposleni	Učešće žena	
Stepen stručne spreme	Ukupno	Žene
I	723	366
II	37	18
III	391	160
IV	327	198
V	4	1
VI-1	18	7
VI-2	17	10
VII-1	15	9
VII-2	2	1
VIII	0	0
UKUPNO	1534	770

Pregled broja nezaposlenih lica po starosti i polu u opštini Čoka u 2013. godini prema evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje:

Godine starosti	Ukupno	Žene
15-19	73	37
20-24	181	92
25-29	166	99
30-34	161	90
35-39	168	102
40-44	193	96
45-49	217	111
50-54	177	88
55-59	133	52
60-64	65	3

Obrazovanje i veštine

Vaspitno-obrazovnim radom na teritoriji opštine Čoka bave se: jedna predškolska ustanova, tri osnovne škole sa isturenim odjeljenjima i jedna srednja škola. Reč je o državnim ustanovama. Na teritoriji opštine ne postoje registrovane privatne škole, ni predškolske ustanove.

Predškolsko obrazovanje

Uslugu predškolskog obrazovanja pruža predškolska ustanova „Radost“.

Broj grupa i dece u predškolskoj ustanovi "Radost"

Mesto	Broj grupa	Broj dece
Čoka	11	108
Padej	4	49
Ostojićevo	4	40
Sanad	2	29
Jazovo	2	18
Crna Bara	1	7
Ukupno	24	251

Predstavljeni su podaci za 2014/2015. godinu, dok je za 2008/2009. godinu ukupno bilo 341 dete, što govori o značajnom padu broja dece u opštini Čoka.

Vaspitno-obrazovni rad se odvija u šest objekata, u šest naseljenih mesta Opštine Čoka. Usluge celodnevnog boravka ustanova nudi objekat u Čoki. U naseljenim mestima Jazovo, Sanad, Ostojićevo, Padej i Crna Bara ustanova postoje samo usluge poludnevnog boravka.

Osnovno obrazovanje

Na teritoriji opštine Čoka postoje tri osnovne škole sa isturenim odeljenjima:

- Osnovna škola „Jovan Popović“ u Čoki škola sa isturenim odeljenjima u Sanadu, Crnoj Bari i Vrbici,
- Osnovna škola „Dr Tihomir Ostojić“ u Ostojićevu sa isturenim odeljenjem u Jazovu i
- Osnovna škola „Servo Mihail“ u Padeju.

Pored redovne nastave u školi, u Ostojićevu postoje i specijalna odeljenja. U njima se održava nastava za decu koja imaju problema u praćenju redovne nastave i decu ometenu u razvoju.

U svim školama nastava se održava na srpskom i mađarskom nastavnom jeziku

Broj učenika po razredima u osnovnim školama:

Razred											
Naselje	Jezik	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Ukupno	
Čoka	Srpski	11	15	18	19	25	25	20	25	158	
	Mađarski	10	12	8	32	24	23	22	26	157	
Ostojićevo	Srpski	16	14	16	17	28	17	13	18	139	
	Mađarski	1	5	10	7	19	21	11	13	87	
Padej	Srpski	3	9	6	9	12	6	9	5	59	
	Mađarski	12	11	11	11	15	19	14	12	105	

Sanad	Srpski	5	4	19	15	12	12	14	6	87
	Mađarski									0
Jazovo	Srpski		1	1	0					2
	Mađarski	9	3	9	10					31
Crna Bara	Srpski	3		3	1					7
	Mađarski		4	1	5					10
Vrbica	Srpski			4						4
	Mađarski									0
Ukupno										846

Predstavljeni su podaci za školsku 2014/2015. godinu, dok je u školskoj 2008/2009. godini ukupno bilo 998 đaka, što je procentualno manji pad nego kod predškolske dece, ali govori o trendu opadanja broja dece u opštini Čoka.

Srednje obrazovanje

Hemijsko-prehrambena srednja škola u Čoki osnovana je 1978. godine. Srednja škola ima sledeći broj učenika i pruža usluge obrazovanja kadrova u područjima rada i obrazovnim profilima:

Broj učenika prema području rada i obrazovnom profilu u Hemijsko-prehrambenoj srednjoj školi					
Naziv područja rada i obrazovnog profila	Broj upisanih učenika				
	I razred	II razred	III razred	IV razred	Ukupno
Hemija, nemetali i grafičarstvo					
Tehničar za zaštitu životne sredine (srp.)	11	10	17	11	49
Tehničar za zaštitu životne sredine (mađ.)	14	0	17	22	53
Tehničar za ind.farmaceutsku tehnologiju (srp.)	0	0	0	0	0
Tehničar za ind.farmaceutsku tehnologiju (mađ.)	0	8	0	0	8
Ukupno	25	18	34	33	110
Lične usluge					
Ženski frizer (srp.)	0	0	6		6
Ženski frizer (mađ.)	9	11	7		27
Muški frizer (srp.)	0	0	0		0
Muški frizer (mađ.)	0	1	0		1
Ukupno	9	12	13		34

Predstavljeni su podaci za školsku 2014/2015. godinu sa ukupno 144 đaka, dok je u školskoj 2008/2009. godini ukupno bilo 216 đaka, što je još jedan pokazatelj trenda opadanja broja dece u opštini Čoka.

Obrazovanje odraslih

Obrazovanje odraslih i permanentno obrazovanje sprovodi se u okviru Kulturno-obrazovnog centra, ali samo kao povremena aktivnost, najčešće u vidu pojedinačnih projekata.

Zdravstvo

Zdravstvene usluge u opštini Čoka pružaju se u jednom Domu zdravlja, koji se nalazi u Čoki, kao i u 6 ambulanti koje se nalaze u Sanadu, Crnoj Bari, Vrbici, Jazovu, Ostojićevu i Padeju.

Na jednog lekara i stomatologa u opštini Čoka dolazi 1.075 stanovnika. U svim naseljenim mestima u opštini postoji prostor za apoteku i za stomatološku ambulantu, međutim, zbog nedostatka kadrova samo u Čoki se ove usluge pružaju svakodnevno.

Poglavlje 3 - SWOT analiza

Za dodatno razumevanje trenutnog stanja na teritorije opštine i definisanje strategije, urađena je SWOT analiza za sve prioritetne oblasti pomoću koje se definišu kritični faktori koji imaju najveći uticaj na razvoj opštine kako bi se lokalni resursi koristili efikasnije, unapredilo poslovanje, analizirala i bolje razumela konkurenčija, otkrile nove mogućnosti, iskoristile postojeće šanse i bolje se pripremili za moguće pretnje u okruženju.

Na osnovu karakteristika opštine, stateških pravaca i ciljeva iz prethodne strategije, a u skladu sa sadašnjom situacijom i dugoročnom vizijom, urađene su analize za tri oblasti: Lokalni ekonomski razvoj, Društveni razvoj i Zaštita životne sredine.

Lokalni ekonomski razvoj

SWOT analiza za ekonomski razvoj

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - veliki procenat obradivog poljoprivrednog zemljišta - prihod od izdavanja zemljišta u državnoj svojini - veliki broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava - postojanje kapaciteta za proizvodnju i preradu lekovitog bilja - tradicija bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom - ribnjaci (izgrađeni i potencijali) - razvijanje stočarstva - funkcionisanje poljoprivrednih preduzeća - postojanje izvora za proizvodnju obnovljivih energija (sunčani dani, poljoprivredni ostaci)	<ul style="list-style-type: none"> - nepostojanje registrovanih farmi - mali broj umatičenih grla - smanjeni stočni fond- uzgoj svinja - nedovoljno organizovanog otkupa poljoprivrednih proizvoda - loše stanje lokalnih puteva i ulica - loše organizovan međumesni saobraćaj - nepostojanje-nefunkcionisanje ekonomskog saveta - nedostatak prerađivačkih kapaciteta - nizak nivo preduzetničkog duha- proizvodna delatnost - usitnjenost individualnog poseda - nedovoljno edukovano stanovništvo za poljoprivrednu proizvodnju korišćenjem savremenih tehnologija - zastarelost poljoprivredne mehanizacije i opreme - nedostatak poljoprivredne infrastrukture(navodnjavanje) - nepostojanje vetrozaštitnih pojaseva

MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - osavremenjavanje poljoprivredne proizvodnje - prekogranična saradnja - dostupni fondovi za razvoj poljoprivrednih delatnosti - blizina koridora 10 - postojanje železničke trase - blizina graničnog prelaza - blizina rečnog vodotoka Tise - uspostavljanje saradnje opštine i udruženja - uspostavljanje sistema za navodnjavanje - mogućnost rasta stočarske proizvodnje - mogućnost rasta proizvodnje proizvoda sa geografskim poreklom(začinskog i lekovitog bilja) - mogućnost razvoja turizma – ruralna sredina - mogućnost razvijanja regionalne prekogranične saradnje	<ul style="list-style-type: none"> - slaba koordinacija između ministarstava i pokrajinskih sekretarijata u pogledu ruralne politike - neravnomerni regionalni razvoj - prirodne nepogode (suša, poplave..) - odliv stanovništva i „bela kuga“ - nedovoljno konkurentni za investicije - nepovoljni uslovi na tržištu - odliv stanovništva i izumiranje sela - nedostatak finansijskih sredstava za investiranje u opremu, mehanizaciju i objekte - nezainteresovanost prizvođača za prihvatanje novih znanja i tehnologija - rast ruralnog siromaštva

Društveni razvoj

SWOT analiza za društveni razvoj

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - razvijena socijalna infrastruktura (obrazovne ustanove, domovi kulture, zdravstvene ustanove) - postojanje bazične infrastrukture u svim naseljenim mestima - postojanje mesnih kancelarija u svim naseljenim mestima - veliki broj udruženja građana - postojanje osnovnih škola u svim mesnim zajednicama - dom zdravlja i ambulantne - centar za socijalni rad, stručan i obrazovan kadar - kulturne i sportske manifestacije - multikulturalna sredina	<ul style="list-style-type: none"> - nizak nivo preduzetničkog duha - negativan prirodni priraštaj - veliki odliv obrazovanih mladih u druge sredine - nedostatak stručnih kadrova - visok nivo nezaposlenosti - nedostatak stručnih kadrova - nepostojanje više škole i odeljenje fakulteta - starenje stanovništva i nizak natalitet - slab odziv građana na kulturne manifestacije - plasman poljoprivrednih proizvoda - stanovništo ne prepoznaje šta pripada lokalnoj samoupravi a šta republičkim organima - uređenost mesta - nedovoljni razvoj male privrede - nije dobar profil srednjih škola-zanat - veliki broj socijalne zaštite <p>nedostatak sadržaja za mlade</p>
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - multikulturalna zajednica - dostupnost progama Eu – (IPA-prekogranična saradnja Mađarska, Rumunija) - blizina potrošačkih centara - promena profila srednje škole	<ul style="list-style-type: none"> - bela kuga na nacionalnom nivou - velika nezaposlenost na nacionalnom nivou - nizak standard građana - odliv stanovništva - zatvaranje škola u manjim naseljima

<ul style="list-style-type: none"> - međuopštinska saradnja - bolja koordinacija i saradnja da školama i opštinskom upravom (društvene delatnosti)	<ul style="list-style-type: none"> - loša ekonomска situacija - izumiranje sela - porast negativnih društvenih kretanja (bolesti zavisnosti, nasilja i sl.) - zatvaranje škola/ srednja - gašenje sela
---	--

Zaštita životne sredine

SWOT analiza za zaštitu životne sredine

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - područje pogodno za bavljenje stočarskom proizvodnjom (pašnjaci) - ribnjaci - postojanje kapaciteta za proizvodnju i preradu lekovitog bilja - rešeno pitanje vodosnabdevanja - plodno i zdravo zemljište - dobri klimatski uslovi - blizina rečnog vodotoka Tise - donet lokalni plan upravljenje otpadom - specijalni rezervat Velika Droplja - mogućnost proizvodnje biomase	<ul style="list-style-type: none"> - nedovoljno korišćenje prirodnih resursa - nepostojanje sistema za navodnjavanje - loša mreža atmosferske kanalizacije - nezaštićeni vodonosni slojevi - nepostojanje razvijene kanalizacione mreže u svim naseljenim mestima – problem septičkih jama - nepostojanje deponije i neadekvatno upravljanje otpadom - nepostojanje prečistača otpadnih voda - nepostojanje registovanih pijaca - kanalizacija - stari sistem vodovoda - nedovoljna tehnička opremljenost JKP-a i JP Direkcije za izgradnju - slab rad nadležnih inspekcijskih službi - nerešeno pitanje kišnih kanala - nedovoljna površina pod šumama - nepostojanje Lokalnog ekološkog plana

MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - pogodna klima i zemljište za proizvodnju lekovitog bilja - blizina rečnog vodotoka Tise - nalazište termalnih voda - izgradnja reciklažnog dvorišta - rešavanja pitanja divljih deponija - izgradnja kanalizacije - izrada projekata za pošumljavanje <p>bolje iskorišćavanje energije sunca i vetra</p>	<ul style="list-style-type: none"> - atraktivnost urbanih sredina u okruženju - aktuelni zakonski okvir koji reguliše eksploraciju termalnih voda - nizak standard građana - nedovoljno razvijena svest građana o zaštiti životne sredine - zagađivanje otpadom i stvaranje novih divljih deponija - smanjena izdašnost bunara za vodu

Poglavlje 4 – Uporedna analiza

Sadašnji razvojni nivo opštine je rezultat niza istorijskih, demografskih, političkih, geografskih i ekonomskih faktora koji se ne mogu prevazići u kratkom vremenskom periodu. Postojeća Strategija održivog razvoja opštine Čoka bavi se ključnim pitanjima koja su u društveno-ekonomskoj analizi identifikovana kao „koren“ ili „uzročnik“ problema i koja će se rešavati u srednjoročnoj ili dugoročnoj perspektivi kroz različite intervencije identifikovane i definisane u Akcionom planu za sprovođenje Strategije održivog razvoje opštine Čoka. Osnovne uzročnike problema možemo razmatrati u okviru tržišnih neuspeha, prevashodno na nacionalnom nivou koji su se prelili na lokalni.

U cilju što bolje analize opštine Čoka, upotrebljena je savremena metoda „benčmarking“ koja na temelju upoređivanja sa drugim sistemima pruža mogućnost učenja i promene ponašanja. Ona se koristi kao instrument za identifikaciju i ocenu vlastitog konkurentskog položaja i usmerena je na izgradnju budućih potencijala uspeha i u tom kontekstu je dragoceno učenje o tome kako se nešto (proizvod, proces, funkcija) može ostvarivati bolje.

Za uporednu analizu izabrane su dve opštine iz okruženja na osnovu sličnih ekonomskih, demografskih, prirodnih i kulturno-istorijskih datosti i razvijenosti. Izabrane su sledeće opštine: Bački Petrovac i Irig, a benčmarking analiza upoređivanja sa izabranim opštinama je napravljena na bazi zvaničnih statističkih podataka. Svrha analize je da se ustanove uporedive vrednosti razvoja u odnosu na opštinu Čoka i poređenje ovih opština se temelji na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja. Upoređivani su sledeći podaci:

Kriterijum	Ocena	Komentar
Demografija	Nisko	Veći prirodni pad u odnosu na druge. Starije stanovništvo u odnosu na druge opštine.
Ekonomija	Srednje	Bolje od jednih, lošije od drugih.
Poljoprivreda	Visoko	Razvijenija poljoprivreda u odnosu na druge opštine.
Saobraćaj i građevinarstvo	Nisko	U sve tri opštine dominantan je drumski saobraćaj. Položaj opštine u saobraćajnom smislu je nepovoljniji u odnosu na Bački Petrovac i relativno povoljniji u odnosu na Irig zbog blizine državne granice sa Rumunijom.
Obrazovanje, informisanje i komunikacije	Srednje	Sve tri opštine imaju srednje škole.
Zdravstvo	Srednje	Osnovna zdravstvena zaštita je dostupna većini građana u mestima stanovanja.
Socijalna zaštita	Srednje	Socijalna zaštita je slična u sve tri opštine. Zasniva se na radu centara za socijalni rad sa nedovoljnim ljudskim i materijalnim kapacitetima u odnosu na potrebe stanovništva.
Pravosuđe	Srednje	Ista pokrivenost osnovnim sudovima u sve tri opštine.
Prirodna sredina	Srednje	Slična situacija u pogledu pokrivenosti vodovodnom i kanalizacionom mrežom.

Poglavlje 5 – Analiza nacionalnog i regionalnog strateškog okvira

Nacionalni plan regionalnog razvoja Srbije 2014 - 2020. godine

Nacionalni plan regionalnog razvoja Srbije (NPRR) promoviše integrisani pristup održivom socio-ekonomskom razvoju svih delova teritorije Srbije. NPRR predstavlja značajan dokument koji ima sektorsko-teritorijalni pristup i povezuje nadležna ministarstva i nacionalne institucije sa socio-ekonomskim akterima i institucijama na regionalnom, oblasnom i lokalnom nivou, u okviru jednog usaglašenog, dugoročnog procesa „odozgo-nadole i odozdo-nagore“, kako bi doprineo smanjenju zaostajanja manje razvijenih regiona i obezbedio harmoničan razvoj svih regiona Srbije u svim razvojnim aspektima (ekonomskim, socijalnim i teritorijalnim).

Poštujući strateške ciljeve četiri krovne razvojne strategije u Srbiji:

- Nacionalne strategije održivog razvoja 2009-2017. godine
- Nacionalne strategije privrednog razvoja 2006-2012. godine
- Prostornog plana Srbije 2010-2014-2020. godine
- Strategije za smanjenje siromaštva 2003-2009. godine)

Strategija definiše četiri strateška cilja:

1. Razvoj ljudskog kapitala u svim delovima Srbije kroz razvoj stručne, zdrave i obrazovane radne snage, sposobne da privuče investitore i da uz obuku u ključnim sektorima odgovori na dugoročne zahteve tržišta rada;
2. Stvaranje uslova za održivi razvoj u regionima Srbije kroz ciljane i progresivno rastuće investicije javnog sektora u osnovnu infrastrukturu kako bi se podstakao i potpomogao ekonomski rast i obezbedio rast kvaliteta života za građane u svim delovima Srbije;
3. Stvaranje novih radnih mesta i bogatstva u svim delovima Srbije kroz podsticanje razvoja konkurentne, inovativne i preduzetničke privrede, jačanje postojećih preduzeća i podsticanje perspektivnih start up preduzeća, podršku sektorima rasta i privlačenje održivih investicija iz inostranstva.

Pored ova tri strateška cilja regionalne politike, utvrđen je jedan operativni/implementacioni cilj. Razlog zašto je ovaj cilj definisan kao operativni/implementacioni, a ne kao strateški cilj proističe iz činjenice da ni u jednoj od novijih strategija i politika u Srbiji pitanje institucionalnog kapaciteta nije definisano kao značajna strateška aktivnost koja će stimulisati razvoj i tako omogućiti socio-ekonomski rast u različitim delovima Srbije.

4. Unapređenje institucionalnog kapaciteta u ključnim oblastima na nacionalnom, regionalnom, oblasnom i lokalnom nivou kako bi se obezbedile maksimalne koristi za Ljude, Mesta i Proizvodne kapacitete kroz delotvorniji regionalni razvoj putem partnerstva.

Strateški elementi NPRR su razrađeni kroz operativne instrumente kako bi se omogućilo sprovođenje i praćenje rezultata regionale politike 2014-2020. godine. Iz prioriteta NPRR izvedeno je 10 „implementacionih polja intervencije“ koja predstavljaju vezu 4 prioriteta i metodologije implementacije prioriteta. Iz njih su izvedene „strateške implementacione mere“ kao „preseci politika“ usaglašeni sa resornim ministarstvima, realizatorima aktivnosti. Ove mere predstavljaju osnovu za kreiranje četiri regionalna razvojna plana kao važna regionalna planska dokumenta. Implementacioni deo dokumenta daje čvrst „strateški most“ između nacionalnog i regionalnog nivoa planiranja razvoja.

Predložene mere po implementacionim poljima intervencije su definisane, osmišljene i realizuju se na osnovu informacija specifičnih za pojedinačne regije. Za svako implementaciono polje i predloženu meru za region Vojvodine su definisane i indikativne akcije.

Tabela: Pregled regionalnih mera NP RR

Prioritet	Predlog regionalne mere za region Vojvodina
LJUDI - Unapređenje ljudskih resursa u različitim regionima Srbije kroz pristup zasnovan na specifičnim potrebama njihovih građana u pogledu zaposlenosti i prihodaprivrede.	<p>Povećanje zapošljivosti nezaposlenih lica, visokoškolovanih, mladih, talentovanih lica i posebno ugroženih kategorija na tržištu rada (osobe sa invaliditetom, dugoročno nezaposleni, Romi, mlađi, ...)</p> <p>Podsticanje ponovnog zapošljavanja onih koji su odnedavno nezaposleni</p> <p>Poboljšanje zapošljivosti radno sposobnog stanovništva unapređenjem kompetencija kroz modernizaciju sistema stručnog obrazovanja i obuka i kroz reformu visokog obrazovanja</p> <p>Obrazovanje ruralnog stanovništva</p>
MESTO - Unapređenje okruženja u kojem ljudi žive, rade i odmaraju se, kako bi se podstakle investicije, ekomska aktivnost i stabilnost kvalifikovane radne snage u svakom od regiona Srbije.	<p>Unapređenje zaštite stanovništva u kriznim situacijama kako bi se unapredio kvalitet života i imidž / slika regiona</p> <p>Obezbeđivanje infrastrukturnih uslova za dinamičan rast aktivnosti u oblasti investicija, a sa ciljem povećanja broja zaposlenih</p> <p>Razvoj informacione i komunikacione infrastrukture i tehnologije</p> <p>Izgradnja vodene infrastrukture sa ciljem da se poboljša životni standard stanovnika i zaštiti čovekova okolina</p> <p>Unapređenje upravljanja otpadom</p> <p>Poboljšanje životnog standarda kroz jednake mogućnosti i dostupnost socijalnih službi</p> <p>Obnova infrastrukture i modernizacija urbanih centara i neophodna infrastruktura u ruralnim oblastima, sa ciljem da se razvije policentrična struktura</p> <p>Poboljšanje kvaliteta života na selu, da bi se zaustavio trend depopulacije</p> <p>Poboljšanje i promocija regionalnog imidža</p>
PROIZVODNI KAPACITET - Stvaranje novih radnih mesta u skladu sa specifičnim potrebama i potencijalima regiona.	<p>Očuvanje postojećeg nivoa zaposlenosti</p> <p>Jačanje zaposlenosti kroz razvoj i intenziviranje ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima, sa akcentom na poljoprivrednoj proizvodnji i agroindustriji</p> <p>Obezbeđenje uslova za dinamičan rast investicione aktivnosti u cilju povećanja zaposlenosti</p> <p>Unapređenje saradnje i povezivanja/klasteri</p> <p>Povećanje održivog razvoja energetike kroz veću upotrebu obnovljivih izvora energije</p>

	<p>Stvaranje podsticajnog ambijenta za rast i razvoj preduzetništva i malih i srednjih preduzeća, naročito u područjima sa visokom stopom nezaposlenosti</p>
	<p>Smanjenje nezaposlenosti kroz razvoj i promociju turizma, posebno u ruralnim područjima</p>
	<p>Povećanje zaposlenosti kroz razvoj nepoljoprivrednih delatnosti u ruralnim područjima</p>

Vojvodina je u procesu finalizacije svoje strategije obezbedila input za NPPR. Istovremeno, Vojvodina je uskladila svoju strategiju – Program razvoja Autonomne Pokrajine Vojvodine (PRAPV) sa prioritetima i poljima intervencije NPPR.

Tabela: Pregled mera PRAPV

Prioritet NPPR / Prioritet PRAPV	Mere Programa razvoja AP Vojvodine
LJUDI / RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA	<p>1.1. Podsticanje novog zapošljavanja lica koja su skoro ostala bez zaposlenja;</p> <p>1.2. Povećanje zapošljivosti nezaposlenih lica i posebno ugroženih kategorija na tržištu rada (osobe sa invaliditetom, dugoročno nezaposleni, Romi, mladi, visokoškolovanih, mlađih, talentovanih lica...);</p> <p>1.3. Unapređenje zapošljivosti radnog kontigenta kroz unapređenje stručnosti modernizacijom sistema srednjeg stručnog obrazovanja i obuke i reforme visokog obrazovanja;</p> <p>1.4. Obrazovanje seoskog stanovništva.</p>
MESTO / RAZVOJ INFRASTRUKTURE I USLOVA ZA PRISTOJAN ŽIVOT I RAD	<p>2.1. Obezbeđenje uslova za dinamičan rast investicione aktivnosti u cilju povećanja zaposlenosti;</p> <p>2.2. Poboljšanje kvaliteta života na selu u cilju zaustavljanja trendova depopulacije i povećanja zaposlenosti;</p> <p>2.3. Unapređenje životnog standarda kroz jednak pristup socijalnim uslugama, obezbeđenje pune društvene uključenosti i participativnosti svih građana;</p> <p>2.4. Unapređenje kulturnih i sportskih sadržaja u lokalnim samoupravama u cilju povećanja životnog standarda stanovništva i njihove atraktivnosti, posebno za mlade</p> <p>2.4.1. Unapređenje sportskih sadržaja i sadržaja za mlade u lokalnim samoupravama u cilju povećanja životnog standarda stanovništva i njihove atraktivnosti, posebno za mlade</p> <p>Kreiranje i sprovođenje sportskih i omladinskih politika u cilju unapređenja javnog zdravlja i kvaliteta života, posebno mladim</p> <p>Javno zdravje, zdravi stilovi života i slobodno vreme, posebno</p>

	<p>mladih</p> <p>2.5. Uspostavljanje integralnog planiranja i korišćenja vodnih resursa, kanalske mreže i podsistema;</p> <p>2.6. Izgradnja vodovodne infrastrukture u cilju podizanja životnog standarda stanovništva i zaštite životne sredine;</p> <p>2.7. Razvoj informaciono-komunikacionih tehnologija;</p> <p>2.8. Poboljšanje upravljanja otpadom;</p> <p>2.9. Unapređenje zaštite stanovništva u kriznim situacijama u cilju podizanja kvaliteta života građana i imidža regiona;</p> <p>2.10. Infrastrukturna obnova i modernizacija urbanih centara u cilju razvoja policentrične strukture.</p>
PROIZVODNI KAPACITET / ODRŽIVI PRIVREDNI RAST	<p>3.1. Stvaranje podsticajnog ambijenta za rast i razvoj preduzetništva i malih i srednjih preduzeća;</p> <p>3.2. Očuvanje postojećeg nivoa zaposlenosti;</p> <p>3.3. Unapređenje saradnje i povezivanja/klasteri;</p> <p>3.4. Povećanje zaposlenosti kroz razvoj i intenziviranje ruralne ekonomske delatnosti sa fokusom na poljoprivrednu proizvodnju i agroindustriju;</p> <p>3.5. Povećanje zaposlenosti kroz razvoj nepoljoprivrednih delatnosti na selu;</p> <p>3.6. Smanjenje nezaposlenosti kroz razvoj i promociju turizma, posebno u ruralnim područjima;</p> <p>3.7. Povećanje održivog energetskog razvoja kroz povećanje korišćenja obnovljivih izvora energije.</p>

Strategija lokalnog održivog razvoja opštine Čoka odslikava prioritete i mere koje su definisane Nacionalnim planom regionalnog razvoja (NPRR) i Programom razvoja Autonomne Pokrajine Vojvodine (PRAPV).

Prioriteti u okviru strateškog dokumenta opštine Čoka preslikavaju prioritete NPRR i PRAPV unapređenje ambijenta sa razvoj privrede naročito unapređenjem poljoprivrede i preduzetništva uz privlačenje novih investicija, zaštitom i očuvanjem životne sredine uz ulaganje u obrazovanje, kulturu i sport sa naglaskom na razvoj civilnog sektora.

Na osnovu glavnih karakteristika i u skladu sa sopstvenom vizijom opština Čoka je definisala prioritete u okviru strategije koji korespondiraju sa prioritetima NPRR i PRAPV u određenoj meri i to:

- Unapređenje i zaštita životne sredine, razvoj komunalne infrastrukture u skladu sa kapacitetima životne sredine i prateće infrastrukture, pre svega kroz upravljanje komunalnim otpadom (regionalna deponija), prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda, unapređenje putne i elektroenergetske strukture

- Unapređenje postojećih institucija iz oblasti prosvete, kulture, zdravstva, socijalne zaštite, sportske kulture i civilnog sektora i lokalne samouprave kroz različite programe podizanja kapaciteta ljudskih resursa u sektorima školstva, kulture, socijalnih usluga i kroz prateće infrastrukturne projekte, zajedno sa podizanjem kapaciteta lokalne samouprave kao modernog servisa građana
- Stvaranje povoljnog ambijenta za razvoj privrede, privlačenje novih investicija, povećanje zaposlenosti i jačanje konkurentnosti privrede kroz projekte usmerene na stvaranje povoljnog ambijenta za poslovanje uz razvijanje turizma sa pratećom infrastrukturom
- Stvaranje povoljnog ambijenta za razvoj poljoprivrede, privlačenje novih investicija, povećanje zaposlenosti i jačanje konkurentnosti poljoprivrede edukacijom proizvođača, stvaranjem povoljnog finansijskog ambijenta za proizvođače i unapređenjem poljoprivredne infrastrukture.

Poglavlje 6 - IZVEŠTAJ O IMPLEMENTACIJI

Implementacija Strategije u periodu 2010 - 2014. godine

Strategija lokalnog održivog razvoja opštine Čoka je usvojena za period 2010 – 2020 godine. Izrađena je po metodologiji SLORa koju predlaže SKGO i poseduje sve elemente koji bi trebalo da omoguće praćenje i izveštavanje u idealnoj situaciji. Ipak u uslovima u kojima funkcionišu lokalne samouprave u Srbiji, a na osnovu procene uticaja putem upitnika, može se videti da je implementacija strategije i akcionog plana nailazila na mnogobrojne teškoće.

*Tabela: Pregled oblasti / prioriteta Strategije održivog razvoja opštine Čoka
koji su dobro funkcionisali i u kojima je ostvaren napredak*

Oblast	Prioriteti
Lokalni ekonomski razvoj	Razvoj ljudskih resursa
Poljoprivreda	Unapređenje poljoprivredne proizvodnje
Privreda	Razvoj komunalnih delatnosti i komunalne infrastrukture

Navedene oblasti i prioriteti po istima su jasno definisani u Strategiji održivog razvoja i prikazani su svi prioriteti gde je bilo ikakvih pozitivnih pomaka. Razlozi za dobro funkcionisanje i ostvarenje pozitivnih rezultata su realizovani projekti u ovim prioritetima. Na osnovu izrađene tehničke dokumentacije započeti su poslovi na uređenju atarskih puteva i kanalskih mreža u svojstvu odvodnjavanja. Obezbeđena su sredstva iz Budžeta za kadrovsko stipendiranje. Organizovani su javni radovi iz Republičkih i Pokrajinskih programa. Osnovana je Škola bubnjeva. Uspostavljena je kancelarija za razvoj. Donet je novi Prostorni plan usklađen sa važećim Zakonom o planiranju i izgradnji, PDR za prečistač otpadnih voda za naseljena mesta Čoka i Ostojićevo.

Izrađeni Planovi generalne regulacije za naseljena mesta Čoka, Padej i Ostojićevo kao i Tehnička dokumentacija vodovodne mreže u okviru V etapa u naseljenom mestu Čoka, od kojih su dve etape realizovane.

Izrađene su projektno tehničke dokumentacije za ojačanje kolovozne konstrukcije u svakom naseljenom mestu. Izgradnja pristupnog puta do mosta Padej-Ada je u toku.

Tabela: Pregled oblasti / prioriteta Strategije održivog razvoja opštine Čoka
koji nisu dobro funkcionali i u kojima nije ostvaren napredak

Oblast	Prioriteti
Privreda	1. Privredni razvoj: 1.1. Projekat: Osnivanje industrijske zone
Poljoprivreda	1. Unapređenje primarne poljoprivredne proizvodnje: 1.1. Mera: Komasacija 1.2. Mera: Podizanje vetrozaštitnih pojaseva
Zaštita životne sredine	1. Upravljanje otpadom 1.1 Mera: Unapređenje upravljanja otpadom

Navedene oblasti i prioriteti po istima su jasno definisani u Strategiji održivog razvoja i prikazani su gotovo svi prioriteti gde nije ostvaren nikakav ili mali napredak. Osnovni razlozi koji su doveli do toga da napredak u ovim oblastima i prioritetima nije ostvaren su sledeći:

1. Nije postignut politički dogovor, dogovor između velikih i malih poljoprivrednih proizvođača
2. Nerešeni imovinski (svojinski) odnosi-planski dokumenti su doneti tek 2014 godini
- 3 Neizgrađena regionalna deponija na području grada Subotice

Poglavlje 7 – INDIKATORI ODRŽIVOSTI

Indikatori održivog razvoja definišu područje koje povezuje ekonomiju, društveni razvoj i zaštitu životne sredine. Indikatore koje smo koristili za profilisanje lokalne zajednice i koje treba koristiti za godišnje praćenje i izveštavanje smo odabrali sa zvanične liste indikatora Nacionalne Strategije održivog razvoja Republike Srbije.

Zaštita životne sredine

Indikator	Izvor verifikacije	Podaci za 2014	Cilj 2020
Procenat prečišćene otpadne vode na sistemu odvođenja [= ukupne prečišćene vode : ispuštene otpadne vode sa sistemom odvođenja]	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine Republiči Srbiji	-	↗
Procenat domaćinstava priključenih na sistem odvođenja otpadnih voda/ kanalizaciju (procena) [= (broj domaćinstava priključenih na sistem odvođenja otpadnih voda / ukupan broj domaćinstava x 100)]	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine Republiči Srbiji.	18,36	↗
Kvalitet vazduha: 1) Broj dana u toku godine sa prekoračenim graničnim vrednostima SO ₂ , 2) Broj dana u toku godine sa prekoračenim graničnim vrednostima NO ₂ , 3) Broj dana u toku godine sa prekoračenim graničnim vrednostima PM ₁₀	Na teritoriji Opštine ne postoje sistemska i kontinuirana merenja kvaliteta vazduha.	-	→
Zaštićena oblast (ukupna površina)	Zavod za zaštitu prirode Srbije, Registar zaštićenih	9,79	→

zaštićene oblasti/ukupna opštinska oblast)*100	prirodnih dobara Prostorni plan opštine Čoka		
Procenat površine opštine pod zaštitom (zaštićena područja)	Zavod za zaštitu prirode Srbije, Registar zaštićenih prirodnih dobara Prostorni plan opštine Čoka	3,95%	→
Veličina javnih zelenih površina u gradovima po stanovniku	Sopstveni proračun	38,19	↗
Ukupna prikupljena i odložena količina komunalnog otpada u kg po stanovniku godišnje	Javna komunalna preduzeća / sopstveni proračun	20 m ³	↗
Procenat domaćinstava sa uslugom prikupljanja otpada	Javna komunalna preduzeća / sopstveni proračun	40%	↗
Procenat domaćinstava priključenih na sistem daljinskog grejanja	Javna komunalna preduzeća / sopstveni proračun	22%	↗

Društveni razvoj

Indikator	Izvor verifikacije	Podaci za 2014	Cilj 2020
Gustina naseljenosti broj stanovnika po 1 km²	Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji 2002, 2011. Republički zavod za statistiku	35,20	↗
Indeks promena broja stanovnika 2011 /2002	Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji 2002, 2011. Republički zavod za statistiku	82%	↗
Stopa prirodnog priraštaja [(rodjeni-umrli):1000 stanovnika]	Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji 2002, 2011. Republički zavod za statistiku	-0,15%	↗
Procenat stanovištva starog 15 i više godina bez obrazovanja i bez završene osnovne	Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji 2002, 2011. Republički zavod za statistiku	2,30%	↓

škole			
Procenat stanovištva starog 15 i više godina sa završenom osnovnom školom	Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji 2002, 2011. Republički zavod za statistiku	23,48%	↗
Procenat stanovištva starog 15 i više godina sa srednjim obrazovanjem	Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji 2002, 2011. Republički zavod za statistiku	29,56%	↗
Procenat stanovištva starog 15 i više godina sa završenim višim ili visokim obrazovanjem	Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji 2002, 2011. Republički zavod za statistiku	4,31%	↗
Ukupna dužina svih puteva na površinu /km2	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	0,22	↗
Procenat domaćinstava priključenih na vodovodnu mrežu	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	100%	→
Budžet za kulturu po glavi stanovnika prosečno godišnje	Sopstveni proračun	5,25	↗
Budžet za sport i rekreaciju po glavi stanovnika prosečno godišnje	Sopstveni proračun	2,29	↗
Prosečna zarada bez poreza i doprinosa po zaposlenom (RSD)	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	25.565,00	↗
Učešće korisnika socijalne zaštite u ukupnom stanovništvu (%)	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	17%	↓
Broj lekara na 1000 stanovnika	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	0,98	↗
Očekivano trajanje života živorodenе dece	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	76,03	↗
Učešće pravosnažno osudjenih lica	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u (2012 god)	0,0086	↓

prema mestu izvršenja krivičnog dela u ukupnom stanovništvu	Republici Srbiji		
--	------------------	--	--

Ekonomski razvoj

Indikator	Izvor verifikacije	Podaci za 2014	Cilj 2020
Udeo ukupne korišćene poljoprivredne površine poljoprivrednoj površini opštine	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	70.1%	↗
Individualni poljoprivrednici	Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji 2002, 2011. Republički zavod za statistiku	1367	↗
Infrastrukturno opremljene površine na raspolaganju za investicije po glavi stanovnika	Sopstveni proračun	0	↗
Broj aktivnih privrednih društava	Sopstveni proračun na osnovu podataka APR	58	↗
Broj novoosnovnih privrednih društava	Sopstveni proračun na osnovu podataka APR	5	↗
Broj novoosnovnih privrednih društava	Sopstveni proračun na osnovu podataka APR	5	↗
Broj aktivnih privrednih društava i preduzetnika na 1000 stanovnika [broj aktivnih privrednih društava:broj stanovnika X 1000]	Sopstveni proračun na osnovu podataka APR	5,10%	↗
Noćenja turista	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	1950	↗
Zaposleni u pravnim licima (privredna društva, preduzeća, zadruge, ustanove i obrazovanje) u 000	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	1007	↗

Stopa zaposlenosti [Broj zaposlenih/aktivno stanovništvo 15-64]X100	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	24,74%	↗
% žena zaposlenih	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	47,40%	↗
Broj nezaposlenih na 1.000 stanovnika	Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji	103	↓

Dobro upravljanje

Indikator	Izvor verifikacije	Podaci za 2014	Cilj 2020
Fiskalni kapacitet opštine (relativno): procenat izvornih prihoda u ostvarenju budžeta (po Zakonu o finansiranju lokalne samouprave) = apsolutno FKO/ svi budžetski prihodi*100	Sopstveni proračun	78,63%	↗
Stepen razvijenosti po Zakonu o regionalnom razvoju (grupa)	Uredba o utvrđivanju jedinstvene liste, regionala i jedinica lokalne samouprave za 2011. godinu, Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj	IV	↗
Obim svih podsticaja regionalnog razvoja u godini / stanovniku	Agencija za privredne registre	7,5	↗
% opštinskih službenika sa visokom i višom stručnom spremom	Opštinski izvori	64,81%	↗

Poglavlje 8 – VIZIJA, MISIJA i PRIORITETNE OBLASTI

Vizija i misija opštine Čoka

Čoka je zajednica sa intenzivnom ekonomskom, društvenom i kulturnom aktivnošću, sposobna da iskoristi svoje šanse za uspeh i razvoj.

Naša misija je da kroz partnerstvo zainteresovanih strana, korišćenjem raspoloživih resursa uspostavimo ponovo zaokružen ciklus poljoprivredne proizvodnje i prerade, povećamo učešće malih i srednjih preduzeća u ukupnoj privrednoj aktivnosti, usporimo odliv mladih, vodimo redovnu i adekvatnu brigu o ugroženim grupama, očuvamo multietičnost i razvijamo poverenje unutar zajednice.

Postojeća strategija je definisala sledeće prioritete i mere:

Prioritet 1. Unapređenje primarne poljoprivredne proizvodnje

- Mera 1.1 Komasacija i premer poljoprivrednog zemljišta
- Mera 1.2 Uređenje mreže kanala
- Mera 1.3 Uređenje atarskih puteva
- Mera 1.4 Podizanje vetrozaštitnih pojaseva
- Mera 1.5 Podizanje nivoa znanja proizvođača primarnih poljoprivrednih proizvoda
- Mera 1.6 Podrška udruživanju proizvođača primarnih poljoprivrednih proizvoda

Prioritet 2. Privredni razvoj

- Mera 2.1 Kreiranje podsticajnih mera za proizvodnju hrane i agroindustrije
- Mera 2.2 Podsticaj razvoja industrije pomoćnih lekovitih sredstava na bazi lekovitog bilja
- Mera 2.3 Stvaranje uslova za razvoj i podsticaj kreativne industrije
- Mera 2.4 Formiranje institucionalnih kapaciteta za podršku razvoja privrede
- Mera 2.5 Razvoj zanatstva i male privrede

Prioritet 3. Razvoj ljudskih resursa

- Mera 3.1 Obrazovanje odraslih
- Mera 3.2 Usklađivanje obrazovne ponude sa potrebama
- Mera 3.3 Obezbeđenje dodatnog obrazovanja u cilju sticanja novih znanja i veština
- Mera 3.4 Poboljšanje znanja i veština zaposlenih u lokalnoj samoupravi
- Mera 3.5 Stvaranje uslova za ostanak visokoobrazovanog kadra u opštini Čoka
- Mera 3.6 Podrška uključivanju zainteresovanih strana u procese donošenja odluka

Prioritet 4. Razvoj komunalnih delatnosti i komunalne infrastrukture

- Mera 4.1 Prostorno planiranje
- Mera 4.2 Održivo upravljanje prirodnim vrednostima i zaštita životne sredine
- Mera 4.3 Unapređenje upravljanja vodama
- Mera 4.4 Unapređenje upravljanja otpadom
- Mera 4.5 Unapređenje međumesnog aobraćaja
- Mera 4.6 Izgradnja i održavanje lokalnih puteva i ulica

Svi prioriteti i mere obuhvaćeni su kroz tri glavne prioritetne oblasti za koje su urađene SWOT analize, definisani programi, programske aktivnosti i projekti u Akcioneom planu.

Tri glavne prioritetne oblasti su:

- 1. Lokalni ekonomski razvoj**
- 2. Društveni razvoj, uključujući dobro upravljanje**
- 3. Zaštita životne sredine**

Poglavlјavljje 9 - Akcioni plan za period 2015 - 2020. godine

Preduslovi i prepostavke

Akcioni plan je operativni alat za implementaciju strategije održivog lokalnog razvoja opštine Čoka i okvir za bolje planiranje budžeta, kao i za efikasniju organizaciju projektnog rada u lokalnoj upravi.

Akcioni plan obuhvata listu najbitnijih projekata / programskih aktivnosti (definisanih u okviru prioritetnih oblasti) pomoću kojih će opština Čoka u narednih 6 godina ostvariti postavljene razvojne ciljeve. Naglasak je na prve tri godine imajući u vidu da je u ovom trenutku nemoguće predviditi sve okolnosti u narednih 6 godina.

Treba naglasiti sledeće prepostavke na kojima je zasnovan Akcioni plan:

- u akcionom planu se nalaze projekti koji su identifikovani u fazi revizije programa razvoja

opštine i njegove konsolidacije, zatim nerealizovani projekti iz ranijeg perioda, kao i projekti identifikovani u toku samog procesa izrade akcionog plana,

- za svaki projekat opredeljen je nosilac, partneri, vrednost, vremenski plan, usklađenost sa planskim dokumentima opštine Čoka i procenjena spremnost tehničke investicione dokumentacije,
- za određeni broj projekata finansijske vrednosti su procenjene, pošto ne postoji tehnička dokumentacija ili studije izvodljivosti. Tek kada projektna ideja bude razrađena, biće moguće definisati vrednosti u realnim okvirima.
- potencijalno kofinansiranje je procenjeno na osnovu poznavanja potencijalnih izvora finansiranja, a na osnovu ranijih iskustava u realizaciji projekata (donatori, nadležna ministarstva).

Oblast 1 – Lokalni ekonomski razvoj

Redni broj	MERE (Programske aktivnosti, projekti)	Vrsta mere	NOSILAC REALIZACIJE	Partneri	Vremenski okvir	Okvirni iznos sredstava (din)	Sopstveni izvor finansiranja Budžet	Eksterni izvor finansiranja	INDIKATORI
1	Oblast	Lokalni ekonomski razvoj - privrede, poljoprivrede - infrastruktura							
1.1.	Program: Razvoj privrede i stvaranje uslova za privlačenje novih investicija								
1.1.1.	Izrada detaljne regulacije - industrijske zone u ko Čoka	Plana PA- programska aktivnost	- Opština Čoka	JP direkcija za izgradnju	2015-2016	399.999,00	(Do 20%) 79.999,80	Pokrajinski sekretarijat	Usvojen dokument
1.1.2.	Komunalno Infrastrukturno opremanje ind zone u ko Čoka	- Pizg - kapitalni projekat	Opština Čoka	JKP Čoka, JP Direkcija za izgradnju	2016-2018	15 000 000,00	4 500 000,00	Pokrajinski sekretarijat, EU fondovi	Km kanalizacionog sistema, Km vodovodne opremljenosti , Km gasovoda i putne mreže

1.1.3.	Izgradnja Centra za unapređenje proizvodnje hrane u Čoki	Pizg - kapitalni projekat	Opština Čoka	JKP Čoka, JP Direkcija za izgradnju	2018-2020	35 000 000,00	7 000 000,00-(do 20%)	EU fondovi	Statut i drugi osnivački akti, Broj članova, završni računi, izveštaji i planovi
1.2.	Program:Podsticaj ruralnog razvoja kroz jačanje partnerstva u poljoprivrednoj proizvodnji								
1.2.1.	Edukacija poljoprivrednih proizvođača	MP - ako je meki projekat	Opština Čoka	NVO	2015	100 000,00	50 000,00	Pokrajinski sekretarijat	Broj održanih predavanja i radionica, Broj učesnika edukacija
1.2.2.	Izrada baza podataka za RPG	MP - ako je meki projekat	Opština Čoka	NVO	2015	350 000,00	150 000,00	Pokrajinski sekretarijat	Baza podataka
1.3.	Program:Unapređenje uslova za razvoj turizma								
1.3.1.	Izrada identifikacione kartice za sva naselja Čoke	PA - ako je programska aktivnost	Opština Čoka	NVO	2015	450 000,00	250 000,00	Pokrajinski sekretarijat	Broj identifikacionih kartica
1.3.2.	Izgradnja kamping prostora - lovci u ko Vrbici	Pizg - ako je kapitalni projekat	Opština Čoka	JKP Čoka, JP Direkcija za izgradnju	2017	2 500 000,00	500 000,00	Pokrajinski sekretarijat EU fondovi	broj noćenja

1.4 Program: Razvoj poljoprivrede										
1.4.1.	Izrada Strategije ruralnog razvoja i poljoprivrede	PA - ako je programska aktivnost	Opština Čoka	NVO, MZ	2015-2016	1 000 000,00	500 000,00(do-50%)	Pokrajinski sekretarijat	Usvojen dokument, Broj definisanih projekata	
1.4.2.	Uređenje atarskih puteva- izgradnja otresišta pre izlaska na glavne puteve	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	JP Direkcija za izgradnju Čoka	2015-2020	50 000 000,00 (ukupno)	35 000 000,00	Pokrajinski sekretarijat	Broj realizovanih projekata, Km izgrađenih puteva	
1.4.3.	Uređenje kanalske mreže za odvodnjavanje	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	JP Vode Vojvodine	2016-2020	67 500 000,00	22 500 000,00-(do-30%)	Pokrajinski sekretarijat i JP Vode vojvodine	KM izgrađene mreže	
1.4.4.	Izrada studije izvodljivosti navodnjavanja	PA - ako je programska aktivnost	Opština Čoka	JP Vode Vojvodine	2017-	1 500 000,00	500 000,00	Pokrajinski sekretarijat i JP Vode vojvodine	Studija izvodljivosti navodnjavanja	
1.4.5.	Podizanje vetrozaštitnih pojaseva	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	Vojvodina šume	2016-2020	5 000 000,00	1 800 000,00	Pokrajinski sekretarijat i JP Vojvodina šume	Broj zasađenih mladica	
1.4.6.	Pošumljavanje	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	Vojvodina šume	2015-2020	5 000 000,00	1 800 000,00	Pokrajinski sekretarijat i JP Vojvodina šume	Broj HA pod šumom	

1.4.7.	Smanjenje nezaposlenosti seoskog stanovništva kroz privremeno zapošljavanje	PA - ako je programska aktivnost	Opština Čoka	NVO, JP Direkcija za izgradnju	2015-2020	30 000 000,00	15 000 000,00	Pokrajinski sekretarijat	Broj zaposlenih kroz javne radove
1.4.8.	Izrada programa Komasacije za KO Ostojićevo i KO Jazovo	PA - ako je programska aktivnost	Opština Čoka	RGZ, MPZŽS, Sekretarijat za PVŠ	2015	462 000,00	462 000,00	-	Usvojen program Komasacije
1.4.9.	Sprovođenje postupka komasacije u KO Čoka	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	RGZ, MPZŽS, Sekretarijat za PVŠ	2016-2020	65 276 102,00	32 638 051,00-50%	Pokrajinski sekretarijat	Liste nepokretnosti, geodetski planovi
1.4.10.	Izrada programa melioracije pašnjaka i realizacija	PA - ako je programska aktivnost	Opština Čoka	Sekretarijat za PVŠ, PSSS	2015-2020	3 000 000,00	1 000 000,00	Pokrajinski sekretarijat	Izrađen program Melioracije pašnjaka
1.5	Program: Razvoj zajednice								
1.5.1.	Završetak izgradnje pristupnog puta Padej-Ada	Pizg - ako je kapitalni projekat	Opština Čoka	JP Direkcija za izgradnju Čoka	2016-2020	30 000 000,00	10 000 000,00	Vlada Pokrajinska i EU fondovi	Izgradjen put Upotrebljena dozvola
1.5.2.	Izgradnja tornja za potrebe vatrogasaca u MZ	Pizg - ako je kapitalni projekat	Opština Čoka	DVD Padej	2017	4 000 000,00	3 500 000,00	Ministarstvo unutrašnjih poslova	izgrađen toranj

	Padej								
1.5.3.	Pojačano održavanje kolovoza opštinskih ulica po naseljenim mestima	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	JP Direkcija za izgradnju	2016-2020	83 000 000,00	35 000 000,00	Uprava za kapitalno ulaganje	KM kolovoza-Tehnički prijem
1.5.3.1.	Ulica Partizanska Padej	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	JP Direkcija za izgradnju	2015	25 536 106,00	0,00	Uprava za kapitalno ulaganje	KM kolovoza Tehnički prijem
1.5.3.2.	Ulica Proleterska Jazovo	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	JP Direkcija za izgradnju	2015	9 721 329,65	1 800 000,00	Uprava za kapitalno ulaganje	KM kolovoza Tehnički prijem
1.5.3.3.	Ulica Slovačka,Dositelj eva,Obilićeva ,Oslobodenja Ostojićevo	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	JP Direkcija za izgradnju	2015	17 000 000,00	0,00	Uprava za kapitalno ulaganje	KM kolovoza Tehnički prijem
1.5.3.4.	Izrada projektne dokumentacije za biciklističku stazu Čoka-Senta	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	JP direkcija za izgradnju	2015	500 000,00	500 000,00	ne	Projektna dokumentacija
1.5.3.5.	Izgradnja biciklističke staze Čoka-Senta	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	JP Direkcija za izgradnju	2016-2017	30 000 000,00	3 000 000,00	EU fondovi	KM biciklističke staze
	Izgradnja graničnog prelaza	Pizg - ako je kapitalni	Opština Čoka ,MUP	Jp direkcija	2015-2018	30 000 000,00	7 500 000,00	EU fondovi, Ministarstvo i	Opremljene granični

	Vrbica-Valkanja (SRB-RO)	projekat		za izgradnju ,MUP				pokrajinski sekretarijat	prelaz
1.6.	Program: Unapređenje komunalne delatnosti								
1.6.1.	Izgradnja i opremanje robne pijace u Čoki	Pizg - ako je kapitalni projekat	Opština Čoka	JKP Čoka	2015- 2018	5 000 000,00	2 500 000,00	Pokrajinski sekretarijat	Registrovana pijaca i Broj korisnika

Oblast 2 – Društveni razvoj

Redni broj	MERE (Programske aktivnosti, projekti)	Vrsta mere	NOSILAC REALIZACIJE	Partneri	Vremen ski okvir	Okvirni iznos sredstava (din)	Sopstveni izvor finansiranja Budžet	Eksterni izvor finansiranja	INDIKATORI
2	Oblast	Društveni i socijalni razvoj							
2.1.	Program: Unapređenje uslova života socijalno ugroženog stanovništva								
2.1.1.	Osnivanje OK Kluba - za decu sa smetnjama u ponašanju	MP - ako je meki projekat	Opština Čoka	Centar za Soc.rad	2016	1 000 000,00	ne	Ministarstvo , pokrajinski sekretarijat, Centar za soc.zaštitu	Broj korisnika
2.1.2.	Adaptacija objekta za prihvatalište	Pizg - ako je kapitalni	Opština Čoka	Centar za	2015 2016	3 000 000,00	3 000 000,00	ne	Broj korisnika

	odraslih u Padeju	projekat		Soc.rad						
2.2.	Program: Razvoj ljudskih resursa									
2.2.1.	Izrada projekta opravdanosti za promenu profila u srednjoj školi	PA - ako je programska aktivnost	Opština Čoka	Osnovne škole, KOC	2016	300 000,00	300 000,00	ne	Izrađen projekat	
2.2.2.	Adaptacija Omladinskih domova	Pinv - ako je projekt investicija	Opština Čoka	MZ, KOC	2018-2020	1 500 000,00	1 000 000,00	MZ; Pokrajinski sekretarijat	Broj adaptiranih objekata	

Oblast 3 – Zaštita životne sredine

Redni broj	MERE (Programske aktivnosti, projekti)	Vrsta mere	NOSILAC REALIZACIJE	Partneri	Vremenski okvir	Okvirni iznos sredstava (din)	Sopstveni izvor finansiranja Budžet	Eksterni izvor finansiranja	INDIKATORI
3	Oblast	Zaštita životne sredine - infrastruktura							
3.1.	Program: Poboljšanje kvaliteta vode za piće								
3.1.1.	Sanacija i rekonstrukcija vodovodne mreže u KO Čoka	Pizg - ako je kapitalni projekat	Opština Čoka	JKP Čoka	2015-2017	97 121 161 ,00	29 136 348,00	Pokraj.sekret za poljop.vodop. i šumarstvo	Broj kilometara sanirane mreže

3.1.2.	Sanacija i rekonstrukcija vodovodne mreže u KO Ostojićevo	Pizg - ako je kapitalni projekat	Opština Čoka	JKP Čoka	2017-2019	92 000 000,00	7 200 000,00	Pokraj.sekret za poljop.vodop. i šumarstvo	Broj kilometara sanirane mreže
3.1.3.	Sanacija i rekonstrukcija vodovodne mreže u KO Padej	Pizg - ako je kapitalni projekat	Opština Čoka	JKP Čoka	2018-2020	101 000 000,0	8 500 000,00	Pokraj.sekret za poljop.vodop. i šumarstvo	Broj kilometara sanirane mreže
3.1.4.	Izgradnja postrojenja prečistača u KO Čoka	Pizg - ako je kapitalni projekat	Opština Čoka	JKP Čoka, JP Direkcija za izgradnju , JPP	2016-2020	231 114 093,0	30 000 000,00	EU fondovi Javno privatno partnerstvo	Izgrađeno postrojenje za naselje Čoka
3.1.5.	Izgradnja kanalizacije otpadnih voda- Ostojićevo	Pizg - ako je kapitalni projekat	Opština Čoka	JKP Čoka ,JP Direkcija za izgradnju	2018	272 820 031,0	180 000 000,00	Pokrajinski sekretarijat	Km izgrađene kanalizacije
3.1.6.	Izgradnja kanalizacije otpadnih voda- Padej	Pizg-ako kapitalni projekat	Opština Čoka	JKP Čoka ,JP Direkcija za izgradnju	2017	300 000 000,0	200 000 000,00	Pokrajinski sekretarijat	Km izgrađene kanalizacije
3.2.	Program: Upravljanje čvrstim otpadom								

3.2.1.	Izrada projekata rekultivacije divljih deponija	PA - ako je programska aktivnost	Opština Čoka	Regionalna deponija Subotica, JP direkcija za izgradnju	2018	1 000 000 ,00	500 000,00	DOO Regionalna deponijaSub otica, Pokrajinski sekretarijat	Izrađen projekat
3.2.2.	Rekultivacija divlje deponije u MZ Padej	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	Regionalna deponija Subotica, JKP Čoka, MZ Padej	2019	31 000 000,00	21 000 000,00	DOO Regionalna deponijaSub otica, Pokrajinski sekretarijat	KM rekultivisane divlje deponije
3.2.3.	Rekultivacija divlje deponije u MZ Ostojićevo	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	Regionalna deponija Subotica, JKP Čoka, MZ Ostojićev o	2019	30 000 000,00	20 000 000,00	DOO Regionalna deponijaSub otica, Pokrajinski sekretarijat	Broj rekultivisanih divljih deponija
3.3.	Program: Unapređenje energetske efikasnosti								

3.3.1.	Zamena stolarije i postavljanje izolacije na zgradi O.Š."Servo Mihalj" u Padeju	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	Osnovna škola u Padeju	2015 2016	4 200 000,00	3 780 000,00	Ministarstvo za energetiku i pokrajinski sekretarijat	Ušteda energije i izrađena energ kartica
3.3.2.	Dogradnja etaže - objekat zubne ambulante i opremanje	Pinv - ako je projekat investicija	Opština Čoka	Dom Zdravlja	2016-2017	7 500 000,00	2 500 000,00	Uprava za kapitalno ulaganje	Savremenije pružanje zdravstvene usluge – Upotrebljena dozvola

Poglavlje 10 – Plan monitoringa i evaluacije

Proces implementacije strategije mora biti jasno definisan. Ključni akteri moraju biti svesni svojih uloga i odgovornosti. Zadatak izvršne vlasti je da:

- raspodeli odgovornost/zadatke tako da se ciljevi mogu efikasno realizovati, i
- definiše set indikatora kako bi se pratio napredak u implementaciji strategije.

U cilju uspešne implementacije svake faze Strategije održivog razvoja, proces strateškog planiranja mora da uključi i aktivnosti upravljanja i monitoringa. Sistem upravljanja obuhvata procese planiranja, organizacije, odabira ljudi, koordiniranja, rukovođenja i kontrole, uključujući i angažovanje ljudskih, finansijskih, tehnoloških i prirodnih resursa.

Proces strateškog planiranja je dinamičan proces i finalni dokumenti se posmatraju kao dinamični, odnosno promenljivi alati. U tom kontekstu, celokupan proces planiranja je definisan kao petogodišnji ciklus analize – planiranja – programiranja – implementacije – realizacije – praćenja – procene – ponovne analize, itd. Proces se kompletno preispituje na 5 godina.

Primena strategije održivog razvoja lokalne zajednice je zasnovana na implementaciji akcionog plana, dobroj organizacionoj strukturi i angažovanju zainteresovanih aktera. Proces implementacije strategije održivog razvoja lokalne zajednice je inkorporiran i koristi postojeću strukturu u lokalne administracije.

Koordinacioni tim je postavljen u okviru lokalne administracije tako da može da koordinira celokupnim sistemom upravljanja i monitoringa. U opštini Čoka Koordinacioni tim je imenovan od strane predsednika opštine. Koordinacioni tim je odgovoran za integraciju strateškog dokumenta i lokalnog akcionog plana, prvenstveno u smislu direktnе povezanosti akcionog plana sa izradom i aktima opštinskog budžeta, tj. za svaku aktivnost u okviru akcionog plana moraju se obezbediti finansijska sredstva ili, bar, izvori finansiranja; direktnе povezanosti sa svim opštinskim operativnim planovima i odeljenjima.

Koordinacioni tim je odgovoran za integraciju Strateškog dokumenta i Lokalnog akcionog plana, prvenstveno u tri pravca:

- Direktno povezivanje Akcionog plana sa izradom i aktima opštinskog/gradskog budžeta. Za svaku aktivnost u okviru Akcionog plana moraju se obezbediti finansijska sredstva ili, bar, izvori finansiranja;
- Direktno povezivanje sa svim opštinskim/gradskim operativnim planovima i odeljenjima. Strateški dokument i Lokalni akcioni plan moraju u potpunosti biti integrисани sa opštinskim/gradskim svakodnevnim radnim procedurama. Sistem upravljanja treba precizno da identificuje nosioce odgovorne za implementaciju pojedinih aktivnosti i da pruži precizno definisana ovlašćenja i odgovornosti svih načelnika odeljenja/uprava za sprovođenje tog integrisanog procesa u razumnom vremenskom roku (do usvajanja narednog gradskog/opštinskog budžeta)

- Integraciju Akcionog plana i Strateškog dokumenta sa planovima, projektima i aktivnostima svih javnih i privatnih institucija koje su uključene kao glavni nosioci implementacije Akcionog plana, počevši od različitih institucija i organa javne uprave, javnih komunalnih preduzeća, itd. Veliki broj svakodnevnih upravljačkih aktivnosti se odvija u oblasti urbanističkog sistema i teritorijalne podele, a pod ingerencijom različitih gradskih/opštinskih institucija i organa. Njihova potpuna uključenost u implementaciju detaljnog Lokalnog akcionog plana je od vitalnog značaja za održivost i razvoj.

Strateški dokument i lokalni akcioni plan moraju u potpunosti biti integrirani sa redovnim opštinskim radnim procedurama. Sistem upravljanja treba precizno da identifikuje nosioce odgovorne za implementaciju pojedinih aktivnosti i da pruži precizno definisana ovlašćenja i odgovornosti svih šefova odeljenja za sprovođenje tog integrisanog procesa u razumnom vremenskom roku (do usvajanja narednog opštinskog budžeta); integracije akcionog plana i strateškog dokumenta sa planovima, projektima i aktivnostima svih javnih i privatnih institucija koje su uključene kao glavni nosioci implementacije akcionog plana (različite institucije, organi javne uprave, javna preduzeća itd).

Veliki broj redovnih upravljačkih aktivnosti se odvija u oblasti urbanizma i teritorijalne organizacije, a pod ingerencijom različitih opštinskih institucija i organa. Njihova potpuna uključenost u implementaciju lokalnog akcionog plana je od vitalnog značaja za održivost i razvoj. Pored praćenja stepena i uspešnosti realizacije ciljeva Strategije, potrebno je pratiti i u kojoj meri aktivnosti usmerene na realizaciju ovih ciljeva doprinose održivom razvoju lokalne zajednice a i šire. Zbog toga se, u skladu sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja, prate indikatori održivog razvoja na osnovu kojih se procenjuje uticaj na održivi razvoj celokupne lokalne zajednice. Ove pokazatelje prate i nadležne institucije, a podaci iz njihovih izveštaja koriste se da bi se pratio napredak u navedenim oblastima.

Ispunjene i status implementacije Strategije održivog razvoja lokalne zajednice mora biti konstantno praćen i procenjivan preko godišnjih ciklusa evaluacije korišćenjem Indikatora održivosti (odnosi se na Strateški dokument i na kompletну zajednicu) i Indikatora učinka (odnosi se na status implementacije Lokalnog akcionog plana). Svi ti indikatori su osnova za kompletan sistem praćenja implementacije strategije, kao osnovnog dela Sistema upravljanja. Indikatori pružaju osnovne informacije i znanja vezana za napredak procesa implementacije strategije i dinamiku usaglašavanja. Sve promene indikatora i svi rezultati godišnje evaluacije moraju biti dostupni svim građanima putem jednostavnog i čitkog izveštaja.